

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/301/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214216957
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2214216957.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného spoločnosťou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: K. B., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. č. XXX, o zaplatenie 2.753,33 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 14C/293/2014-78 zo dňa 13.3.2015 v spojení s opravným uznesením č.k. 14C/293/2014-102 zo dňa 17.6.2016 - v zamietajúcej časti, včítane závislého výroku o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanému **p r i z n á v a** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti istiny vo výške 350,- Eur zastavil, žalobu v nezastavenej časti zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodnutie odôvodnil právne citáciou § 261 ods. 6 písm. d), § 497 ods. 1, § 502 ods. 1, § 503 ods. 2, § 504, § 506 Obchodného zákonníka, § 25 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 2, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 37 ods. 1, § 100, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka, § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. a vecne tým, že vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v ktorej jedným zo zmluvných strán je spotrebiteľ), premĺčuje sa nárok na peňažné plnenie (z uvedeného zmluvného vzťahu) v 3 - ročnej premĺčacej dobe v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti tiež § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka je preto potrebné považovať za „všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ“. Citované ustanovenie preto ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu priaznivejšie. Preto súd pri skúmaní otázky premĺčania aplikoval občianskoprávnu úpravu ohľadom dĺžky premĺčacej doby, ktorá je priaznivejšia pre žalovaného ako spotrebiteľa. Nič na tom nemení skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi pôvodným veriteľom a žalovaným je tzv. absolútnym obchodno-záväzkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý

môže byť prítomný tak v občianskoprávných ako aj v obchodnoprávných vzťahoch. Nemožno opomenúť ani § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútneho obchodno-záväzkového vzťahu, ktorý je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchyliť od občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania, ktorá je na prospech spotrebiteľa ako žalovaného na rozdiel od právnej úpravy premlčania v Obchodnom zákonníku. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy. Aplikáciu občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania v spotrebiteľských zmluvách potvrdila rozhodovacia prax súdov (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. 01. 2011, sp. zn. 5 MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23. 11. 2011, sp. zn. 17 Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11. 06. 2013, sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2012 a 6Co/81/2012, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 19. 06. 2013, sp. zn. I ÚS 402/2013). Z predloženej platobnej histórie žalobcom ďalej vyplýva, že posledná operácia sa na úverovom účte uskutočnila dňa 23.9.2009, ako bezhotovostná splátka úveru. Svedčí o tom aj príloha k zmluve o postúpení pohľadávok. Žalovaný teda poslednú úhradu vykonal dňa 23.9.2009. Tiež z prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok je zrejmé, že ku dňu postúpenia pohľadávky, t.j. k 24.3.2011 bol žalovaný s úhradou splátky v omeškaní 1251 dní, t.j. 3,42 roka. Žalobca pritom tvrdí, že došlo k mimoriadnemu vyhláseniu splatnosti úveru, a to ku dňu 10.5.2011. Súd má preto za to, že trojročná premlčacia doba začala plynúť najneskôr dňa 11.5.2011 a uplynula dňa 11.5.2014. Žalobca žalobu na súd podal až dňa 26.8.2014, teda zjavne po uplynutí trojročnej premlčacej doby. Navyše z predmetnej zmluvy o splátkovom úvere si veriteľ od spotrebiteľa nemôže požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere (§ 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch). Pričom teda poskytnutý úver bol vo výške 3651,33 Eur (vyplýva zo zmluvy o splátkovom úvere, ako aj z prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok, ako aj z výpisu karty klienta) pričom žalovaný zaplatil ku dňu pojednávania sumu vo výške 5.455 Eur (zápisnica z pojednávania a poštové zložky v sume spolu 5.260 Eur). Z uvedeného je zrejmé, že úver sa už preplatil. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, súd má za to, že trojročná premlčacia doba, na ktorú je súd povinný prihliadnuť ex offa podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z.z., uplynula ešte pred podaním žalobného návrhu, preto súd rozhodol tak, že žalobu zamietol v celom rozsahu. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keď po procesnej stránke bol v celom rozsahu úspešný žalovaný, avšak nakoľko mu zo súdneho spisu nevyplyvajú žiadne trovy konania, ani si žiadne neuplatnil, súd mu ich ani nepriznal.

3. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočne zisteného skutkového stavu. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť, žalobe vyhovieť alebo ho zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania vo výške 131,57 Eur. Argumentoval výlučne len tým, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej doby, keďže bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia NS SR sp. zn. 2 MCdo 3/2011, z ktorého zdôraznil, že záväzkové vzťahy, ktoré vznikli zo zmluvy o úvere sa bez ohľadu na povahu účastníkov spravujú záväzkovou časťou Obchodného zákonníka, ako i na rozhodnutie sp. zn. 6 MCdo 4/2012, z ktorého zdôraznil, že pokiaľ ide o zmluvu o úvere, na otázku premlčania bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka ako i na rozhodnutie sp. zn. 7 MCdo 9/2014. Poukázal tiež na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici a v Trnave podporujúce ním vyslovený názor ako i na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline a v Prešove. Uzavrel, že vzhľadom na uvedené jeho nárok nie je možné považovať za premlčaný. Nesúhlasil tiež ani s tým názorom súdu, že nemôže od spotrebiteľa požadovať úrok alebo poplatky neuvedené v zmluve, pretože v čl. I zmluvy sú uvedené úroky, resp. úroková sadzba a taktiež výška poplatkov, preto nemožno konštatovať, že úver poskytnutý žalovanému bol preplatený.

4. Žalovaný odvolací návrh nepodal. K doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril v tom smere, že od súdneho konania zo dňa 13.3.2015 nenastali žiadne nové skutočnosti, úver mu bol poskytnutý vo výške 3.651,33 Eur, pričom zaplatil 5.455,- Eur.

5. Krajský súd v Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 v čase podania odvolania účinného zák. č. 99/1963 Z.z. Občianskeho súdneho poriadku - ďalej OSP, aktuálne § 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 201 OSP, akt. § 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti

ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 201 a 202 OSP, akt. § 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP, akt. § 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. c), f) v čase podania odvolania účinného OSP, ktoré majú ekvivalent v § 365 ods. 1 písm. g), h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), bez potreby doplnenia dokazovania, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keď rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 CSP.

6. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody, s prihliadnutím na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či žalobou uplatnený nárok je premlčaný, či na jeho premlčanie bolo potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho alebo Obchodného zákonníka.

7. Odvolací súd sa vzhľadom na odvolaciu argumentáciu sústredil už len na vyriešenie otázok nastolených odvolateľom:

8. Pokiaľ ide o zodpovedanie otázky, či na premlčanie bolo potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho alebo Obchodného zákonníka, tu súd prvej inštancie predovšetkým správne kvalifikoval právny vzťah založený zmluvou o splátkovom úvere uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou ako spotrebiteľský, keďže táto zmluva spĺňa definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy označujúce jej subjekty, a to spotrebiteľa (ktorý je osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti) a dodávateľa (ktorý je osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti), a to aj podľa právneho poriadku účinného v čase jej uzavretia (§ 52 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.3.2006).

9. Ochrana spotrebiteľa obsiahnutá aj v Občianskom zákonníku je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ, vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, z ekonomickej nerovnosti a neúmernosti zdrojov (vo veciach spotrebiteľského úveru je to spotrebiteľ, ktorý pre nedostatok finančných prostriedkov žiada úver u veriteľa, ktorý má úverovanie v predmete podnikania). Systém ochrany spotrebiteľa zavedený Smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnomernom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska ako vyjednávacej sily, tak úrovne informovanosti, čo vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vyhotoveným predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv sa vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej zmluvnej strany a neprípustnosti zneužívania monopolného postavenia dodávateľov ako tzv. silnej zmluvnej strany. Postavenie slabšej zmluvnej strany vyplýva zo skutočnosti, že spotrebiteľ nemá možnosť individuálne ovplyvniť obsah zmluvy vopred pripravenej dodávateľom. Vychádza sa z toho, že spotrebiteľ dobromyseľne uzaviera zmluvu a právom očakáva, že dodávateľ ako odborník, "profesionálne znalý podnikateľ" dodáva tovar alebo služby so zárukou kvality.

10. I ten, kto ako spotrebiteľ uzavrel zmluvu o úvere, má právo na ochranu formou zákonných ustanovení prijatých na ochranu spotrebiteľa. Zmluvný vzťah strán bol uzavretý s právnym predchodcom žalobcu a na druhej strane vystupovala žalovaná ako fyzická osoba. Na strane dodávateľa tu vystupoval právny predchodca žalobcu zameraný na poskytovanie bankových, investičných a iných služieb, ktoré dodával i fyzickým osobám (porovnaj výpis z obchodného registra na internete) a žalovaná vystupovala ako fyzická osoba, teda ako subjekt, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, predmetný spotrebiteľský úver mu bol poskytnutý ako bezúčelový, pričom žalobca iný účel poskytnutia peňažných prostriedkov nepreukázal.

11. U spotrebiteľských zmlúv treba dodržiavať všeobecnú úpravu spotrebiteľských zmlúv (§ 52 až 54 Občianskeho zákonníka), ako aj osobitnú úpravu uvedenú v príslušných ustanoveniach zmluvných typov.

12. Úprava spotrebiteľskej zmluvy potom tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Na ochranu spotrebiteľa boli prijaté viaceré osobitné právne normy a za týmto účelom sa viackrát novelizoval Občiansky zákonník (ktorým bola dopĺňaná definícia spotrebiteľskej zmluvy), ako aj zákony o ochrane spotrebiteľa (v čase uzavretia zmluvy aj aktuálne platný zákon č. 250/2007 Z. z.). Na úrovni komunitárneho práva bolo prijatých pomerne veľa smerníc a nariadení, ktoré sa týkajú problematiky ochrany spotrebiteľa. Ak by sa úprava obsiahnutá v smerniciach prevzala do vnútroštátneho právneho poriadku nesprávne, napr. zúžene, mohol by sa dotknutý subjekt (spotrebiteľ) domáhať ochrany svojich práv na Súdnom dvore Európskej únie a žiadať o posúdenie nesúladu národnej úpravy s príslušnou smernicou. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (napr. v rozhodnutí C-106/89 Marleasing SA v. La Commercial International d Alimentation SA., C-334/92 Theodor Wagner Mired v. Fondo de Garantia Salarial alebo C-91/92 Paola Faccini Dori a Recrep SRL) dovodila povinnosť vykladať vo svetle komunitárnych noriem nielen ustanovenia národného práva implementujúceho komunitárny predpis (smernicu), ale tiež národné právo ako celok, pričom vnútroštátny súd je povolaný k výkladu národného práva v čo najväčšom možnom rozsahu vo svetle textu a účelu smerníc (tzv. nepriamy účinok smerníc). Vzhľadom na nadradenosť komunitárneho práva ako rozhodujúceho faktora pri naplnení cieľa smerníc (predovšetkým čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách chrániaci situáciu znevýhodneného postavenia spotrebiteľa a smerujúci k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou), bolo potrebné pri výklade definície nachádzajúcej sa v ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka vychádzať z rozšíreného výkladu definície spotrebiteľskej zmluvy (§ 52 ods. 1), ktorej charakteristickým znakom je, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, t. j. kvalifikovať ako spotrebiteľskú zmluvu každú zmluvu, bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Bolo preto povinnosťou súdu prvej inštancie stupňa reflektovať obsah a účel európskej ochrany spotrebiteľa, obsiahnutý v príslušných smerniciach, aj definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy, keďže žalobca sa domáhal svojho nároku voči žalovanej, ktorá je spotrebiteľom.

13. Podľa znenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v čase uzavretia zmluvy medzi stranami, zmluva o úvere pod definíciu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 Občianskeho zákonníka spadala v spojení v spojení s § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení ku dňu uzavretia zmluvy, hoci je uzavretá podľa Obchodného zákonníka ale jej charakteristickým znakom je, hoci je uzavretá podľa Obchodného zákonníka ale jej charakteristickým znakom je, že sa uzatvárala vo viacerých prípadoch a je z nej zrejmé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvnil. Zmluva uzavretá medzi stranami je teda v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky spotrebiteľskou zmluvou. 5. hlava Občianskeho zákonníka sa teda vzťahuje na spotrebiteľské zmluvy definované v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 23a zákona č. 634/1992 Zb. v znení ku dňu uzavretia zmluvy, preto je odvolací súd názoru, že všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka je nevyhnutné aplikovať i na spotrebiteľské zmluvy ako sú definované v § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení ku dňu uzavretia zmluvy. Keďže žalobca bol osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, vystupovala v pozícii dodávateľa v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a je i veriteľom v zmysle § 3 ods. 1 z. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Vzhľadom na to, že žalovaná pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, je potrebné ju v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka v uvedenom znení považovať za spotrebiteľa a zároveň je spotrebiteľom i v zmysle § 3 ods. 2 z. č. 258/2001 Z.z. Vzhľadom na to, že zmluvou o úvere sa žalobca zaviazal poskytnúť ako dodávateľ žalovanej ako spotrebiteľovi dočasne peňažné prostriedky vo forme úveru a žalovaná ako spotrebiteľ sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť spolu s odmenou, zmluva uzavretá medzi účastníkmi spĺňa základné náležitosti spotrebiteľského úveru v zmysle § 2 písm. a) a b) z. č. 258/2001 Z.z., keď zároveň nebolo preukázané, že by zmluva uzavretá medzi stranami bola niektorou zo zmlúv vymenovaných v § 1 ods. 2 z. č. 258/2001 Z.z., a preto nie je vylúčená spod jurisdikcie tohto zákona.

14. Z uvedeného potom vyplýva, že právny vzťah založený zmluvou zo dňa 1.3.2006 je nevyhnutné posudzovať podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka). S poukazom na uvedené v odseku 26, vychádzajúc zo zásady prednosti aplikácie špeciálnej právnej úpravy, ktorou v danom prípade je zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských

úveroch, ako i § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah posudzovať podľa citovaných ustanovení OZ a príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, t.j. medzi stranami bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

15. Zákon č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy úpravu premlčania vôbec neobsahoval, pričom takáto úprava je obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v § 387 a nasl. Obchodného zákonníka a ust. § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka. Právna úprava premlčania obsiahnutá v Občianskeho zákonníka je pre spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ ani nemôže vzdať. S poukazom na to, aj napriek tomu, že v danom prípade ide o zmluvný typ upravený v zmysle § 497 až § 507 Obchodného zákonníka s prihliadnutím na to, že ide o zmluvu spadajúcu pod režim zákona o spotrebiteľských úveroch, bolo dôvodné predmetnú zmluvu posudzovať podľa citovaného zákona o spotrebiteľských úveroch ako aj ustanovení Občianskeho zákonníka, a to i v otázke premlčania práva žalobcu. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že hoci má zmluva o spotrebiteľskom úvere charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť Občianskeho zákonníka, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Z hľadiska poradia aplikovateľnosti v prípade spotrebiteľských zmlúv Obchodný zákonník celkom alebo z časti musí ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, t.j. aplikácii Občianskeho zákonníka. Normy obchodného práva sú totiž v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskeho zákonníka a predpisoch vydaných na jeho vykonanie.

16. Vzhľadom na to, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v ktorom jedným zo zmluvných strán je spotrebiteľ), premlčuje sa nárok na peňažné plnenie (z uvedeného zmluvného vzťahu) v 3-ročnej premlčacej dobe v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Citované ustanovenie preto ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu priaznivejšie. Preto súd prvej inštancie pri skúmaní otázky premlčania správne aplikoval občianskoprávnu úpravu ohľadom dĺžky premlčacej doby, ktorá je priaznivejšia pre žalovanú ako spotrebiteľa. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi pôvodným veriteľom a žalovaným je tzv. absolútnym obchodno-záväzkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý sa vyskytuje tak v občianskoprávnych ako aj v obchodnoprávnych vzťahoch.

17. Nemožno opomenúť ani § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútneho obchodno-záväzkového vzťahu, ktorý je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchyliť od občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania, ktorá je na prospech spotrebiteľa na rozdiel od právnej úpravy premlčania v Obchodnom zákonníku. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy.

18. Je preto potrebné uzavrieť, síce nepopierajúc povahu úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu, že na otázku premlčania je potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené aj v aplikačnej praxi súdov (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.1.2011 sp. zn. 5MCdo/20/2009, rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/218/2012, sp. zn. 6Co/26/2012, sp. zn. 6Co/81/2012, ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení pod sp. zn. I.ÚS 402/2013-10 zo dňa 19.6.2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

19. Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že Občianskeho zákonníka bude použitý, pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania, otázky úpravy ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne, aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Hoci účinnosť tohto ustanovenia bola posunutá až na 1. apríl 2015, predmetné ustanovenie poníma výkladový status a jeho cieľom je iba *expressis verbis* vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské záväzky. V súvislosti s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.3.2013, sp. zn. 6MCdo/4/2012 súd uvádza, že Najvyšší súd SR v posudzovanej kauze nevyslovil právny názor, že na premlčanie nárokov vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv sa nepoužije úprava priaznivejšia pre spotrebiteľa napr. občianskoprávna v zmysle § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

20. Odvolací súd upriamuje pozornosť aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21.4.2015 sp. zn. 3MCdo/14/2014, podľa ktorého ust. § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktorý namietal postup súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu, ktoré oba zhodne v spore zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere aplikovali ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 1.5.2014 a na premlčanie aplikovali § 101 Občianskeho zákonníka. Rovnaký právny názor vyslovil Najvyšší súd SR aj v rozhodnutí z 26.11.2015 sp. zn. 4 MCdo/17/2014.

21. Právna teória i prax činí rozdiel medzi pravou a nepravou retroaktivitou. Pre pravú retroaktivitu platí, že *lex posterior* ruší (neuznáva) právne účinky v dobe účinnosti *legis prioris*, prípadne vyvoláva alebo spojuje práva a povinnosti subjektov s takými skutočnosťami, ktoré v dobe účinnosti *legis prioris* nemali povahu právnej skutočnosti. V prípade nepravé retroaktivity „nový zákon“ síce nezakladá právne následky pre minulosť, ale buď povyšuje minulé skutočnosti za podmienku budúceho právneho následku (jednoduchá výlučnosť) alebo modifikuje pre budúcnosť právne následky podľa skorších zákonov založené (sťažovaná výlučnosť). Nepravé spätné pôsobenie zákona len znamená, že nový zákon zachytáva (právne kvalifikuje) minulé skutočnosti, alebo že sa dotýka (modifikuje, ruší) existujúce právne následky.

22. Všeobecne v prípadoch časového stretu starej a novej právnej normy platí nepravá retroaktivita, t. j. od účinnosti novej právnej normy sa i právne vzťahy, vzniknuté podľa zrušenej právnej normy, riadia novou právnou normou. Vznik právnych vzťahov, existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, právne nároky, ktoré z týchto vzťahov vznikli, ako i vykonané právne úkony, sa riadia zrušenou právnou normou (dôsledkom opačnej interpretácie stretu právnych noriem by bola pravá retroaktivita).

Aplikuje sa tu princíp ochrany minulých právnych skutočností, najmä právnych konaní. Pokiaľ u pravej retroaktivity platí zásada všeobecnej neprípustnosti, za ktorej existujú striktné obmedzené výnimky prípustnosti, u nepravé retroaktivity platí naopak zásada všeobecnej prípustnosti, u ktorej existujú výnimky jej neprípustnosti.

23. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zmluvy o úvere), bolo potrebné na daný prípad aplikovať občianskoprávnu úpravu premlčania, ktorá vzhľadom na dĺžku premlčacej doby, je pre žalovaného ako spotrebiteľa priaznivejšia (v porovnaní so štvorročnou premlčacou lehotou podľa Obchodného zákonníka). V zmysle záverov ústavnoprávnej judikatúry ústavný súd akceptuje práve teleologický výklad právnej normy, ako aj interpretačný postup všeobecných súdov, ktorý je spôsobilý v kontexte racionálnej argumentácie predstavovať významný korektív pri zisťovaní jej obsahu, účelu a zmyslu (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 650/2013). Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie je daná tiež povinnosť eurokonformného výkladu národného práva, so zachovávaním nepriameho účinku jednotlivých smerníc (pri naplnení cieľov vysokej ochrany spotrebiteľa garantovaných komunitárnym právom).

24. Podľa súdom prvého stupňa aplikovaného § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak (čo pre daný prípad nie je), premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

25. Podľa prvoinštančného súdu: „Žalobca však tvrdí, že došlo k mimoriadnemu vyhláseniu splatnosti úveru, a to ku dňu 10.mája 2011. Súd má za to, že trojročná premlčacia doba začala plynúť najneskôr dňa 11.mája 2011 a uplynula dňa 11.mája 2014. Žalobca žalobu na súd podal až dňa 26.augusta 2014, teda zjavne po uplynutí trojročnej premlčacej doby.“

26. Odvolateľ v podanom odvolaní vychádzal len z toho, že premlčacia doba je štvorročná, bez toho, aby sa zaoberal i inými rozhodujúcimi skutočnosťami, napr. počiatok plynutia premlčacej doby a pod. Preto ustálením plynutia trojročnej premlčacej doby od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru dňa 10.5.2011, bez namietania v odvolaní iného okrem právnej úpravy dĺžky premlčacej doby, čím sa potom odvolací súd, ktorý je viazaný odvolacími dôvodmi, iným ani nemal ako zaoberať, je zamietnutie žaloby pre premlčanie uplatneného nároku podľa 100 ods. 1 v spojení s § 101 Občianskeho zákonníka vecne správne.

27. Vzhľadom na zásadu hospodárnosti civilného sporového konania bolo už potom nadbytočným zaoberať sa i tým, či úver poskytnutý žalovanému bol alebo nebol preplatený.

28. S poukazom na uvádzané a skutočnosť, že odvolateľ inú odvolaciu argumentáciu, než tú zásadnú, s ktorou sa odvolací súd už vysporiadal nenastolil, čím sa obmedzila jeho preskúmacia právomoc, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, vrátane vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania, osobitnými odvolacími dôvodmi nenapadnutého, podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

29. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi (v zmysle § 255 ods. 1, v spojení s § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musel aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí a to tak, že žalovanému odvolací súd priznal túto náhradu v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

30. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).